

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.06.1960, sp. zn. 7 Tz 73/60, ECLI:CZ:NS:1960:7.TZ.73.1960.1

Číslo: 51/1960

Právní věta: Podľa § 155 ods. 2 tr. por. manželka odsúdeného by mohla ako osoba uvedená v § 263 ods. 2 tr. por. podať v prospech manžela sťažnosť len ak by išlo o uznesenie o väzbe alebo o ochrannom liečení. V inom smere, najmä v jeho neprospech mohla by podľa § 155 ods. 1 tr. por. podať sťažnosť proti uzneseniu týkajúcemu sa jej manžela (ako v súdenom prípade) iba ako osoba, ktorej sa uznesenie priamo dotýka, alebo ktorá na uznesenie dala svojím návrhom podnet. Rozhodnutie o tom, že odsúdený sa v zkušebnom čase osvedčil, nemôže sa (vedľa prokurátora ako štátného orgána) priamo dotýkať inej osoby než len odsúdeného. Ani z možnosti, že by odsúdený mohol vo výkone trestu získať odmenu za prácu, ktorá by mohla prispievať na výživu osôb na ňom výživou alebo zaopatrením závislých, nemožno dovodiť, že by sa rozhodnutie súdu o tom, že podmienčne odsúdený sa osvedčil, mohlo priamo dotknúť uvedených osôb alebo ich zákonného zástupcu, teda v súdenom prípade matky detí odsúdeného.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 21.06.1960

Spisová značka: 7 Tz 73/60

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Stížnost, Trest, Trest odnětí svobody podmíněný

Předpisy: 86/1950 Sb. § 17

§ 162

§ 163

§ 263

§ 27 64/1956 Sb. § 155

§ 293

§ 350

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51/1960 sb. rozh.

Podľa § 155 ods. 2 tr. por. manželka odsúdeného by mohla ako osoba uvedená v § 263 ods. 2 tr. por. podať v prospech manžela sťažnosť len ak by išlo o uznesenie o väzbe alebo o ochrannom liečení. V inom smere, najmä v jeho neprospech mohla by podľa § 155 ods. 1 tr. por. podať sťažnosť proti

uznesení týkajícímu sa jej manžela (ako v súdenom prípade) iba ako osoba, ktorej sa uznesenie priamo dotýka, alebo ktorá na uznesenie dala svojim návrhom podnet.

Rozhodnutie o tom, že odsúdený sa v zkušebnom čase osvedčil, nemôže sa (vedľa prokurátora ako štátneho orgána) priamo dotýkať inej osoby než len odsúdeného. Ani z možnosti, že by odsúdený mohol vo výkone trestu získať odmenu za prácu, ktorá by mohla prispievať na výživu osôb na ňom výživou alebo zaopatrením závislých, nemožno dovodiť, že by sa rozhodnutie súdu o tom, že podmienene odsúdený sa osvedčil, mohlo priamo dotknúť uvedených osôb alebo ich zákonného zástupcu, teda v súdenom prípade matky detí odsúdeného.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 21. júna 1960 - 7 Tz 73/60).

Ľudový súd v Spišskej Starej Vsi vyslovil v uznesení, že podmienene odsúdený sa v skúšobnom čase osvedčil.

Krajský súd v Prešove zrušil na sťažnosť manželky odsúdeného uvedené rozhodnutie ľudového súdu a vyslovil, aby sa na ňom vykonal trest 3 mesiace odňatia slobody uložený rozsudkom Ľudového súdu v Spišskej Starej Vsi z 2. júla 1958 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 30. októbra 1958.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove a sťažnosť manželky odsúdeného podľa § 162 ods. 1 písm. b/ tr. por. zamietol.

Z odôvodnenia:

Sťažnosťou pre porušenie zákona napáda predseda Najvyššieho súdu uvedené uznesenie krajského súdu preto, že v rozpore s ustanovením § 162 ods. 1 písm. b) tr. por. nezamietol sťažnosť manželky odsúdeného, ktorou sa táto domáhala zrušenia uznesenia ľudového súdu v neprospech odsúdeného, hoci bolo zrejmé, že menovaná na podanie takej sťažnosti bola osobou neoprávnenou.

Najvyšší súd na základe obsahu spisov Ľudového súdu v Spišskej Starej Vsi preskúmal napadnuté uznesenie, a to podľa § 293 ods. 1 tr. por. čo do správnosti všetkých jeho výrokov, ako aj konanie, ktoré tomu predchádzalo a spoznal, že krajský súd porušil zákon.

Manželka odsúdeného podľa § 155 ods. 2 tr. por. by mohla ako osoba uvedená v § 263 ods. 2 tr. por. podať v prospech manžela sťažnosť len ak by išlo o uznesenie o väzbe alebo o ochrannom liečení. V inom smere, najmä v jeho neprospech mohla by podľa § 155 ods. 1 tr. por. podať sťažnosť proti uznesení týkajúcejmu sa jej manžela (ako v súdenom prípade) iba ako osoba, ktorej sa uznesenie priamo dotýka, alebo ktorá na uznesenie dala svojim návrhom podnet.

Z obsahu súdnych spisov Najvyšší súd zistil, že na uznesenie, ktorým súd rozhodoval podľa § 27 tr. zák. (§ 350 tr. por.) manželka odsúdeného nedala podnet. Podľa § 350 ods. 1 tr. por. na rozhodnutie o tom, či sa podmienene odsúdený osvedčil, nie je potrebný návrh strán alebo iných osôb. V súdenom prípade podnet na rozhodnutie súdu podľa § 27 tr. zák. a § 350 tr. por. bol daný úradným záznamom, ktorým správny zamestnanec súdu upozorňoval, že odsúdený v skúšobnom čase bol opäť odsúdený v spisoch toho istého ľudového súdu.

Podobne z obsahu súdnych spisov zistil Najvyšší súd aj to, že uvedené uznesenie sa priamo nedotýka manželky odsúdeného. Rozhodnutie o tom, že odsúdený sa v zkušobnom čase osvedčil a že preto sa podmienene odložený trest na ňom nevykoná, nemôže sa (vedľa prokurátora ako štátneho orgána) priamo dotýkať inej osoby, než len odsúdeného. Ani z možnosti, že by odsúdený mohol vo výkone trestu získať odmenu za prácu, ktorá by mohla prispievať na výživu osôb na ňom výživou alebo zaopatrením závislých, nemožno dovodiť, že by sa rozhodnutie súdu o tom, že podmienene

odsúdený sa osvedčil, mohlo priamo dotknúť uvedených osôb alebo ich zákonného zástupcu, teda v súdenom prípade matky detí odsúdeného. Účelom trestu je podľa § 17 ods. 1 tr. zák. (pokiaľ nejde o zneškodnenie nepriateľa pracujúceho ľudu, o ktorého v súdenom prípade nejde) zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestných činov a vychovať ho na to, aby dodržiaval pravidlá socialistického spoluzitia a pôsobil výchovne na ostatných členov spoločnosti. Ide preto o individuálnu a generálnu prevenciu, čo má byť dosiahnuté trestom. Pri výkone trestu odňatia slobody má byť výchovný účel trestu dosiahnutý predovšetkým prácou. Pravda aj tak je práca len jedným z prostriedkov výchovy odsúdeného a nie vlastným účelom trestu, s ktorým nemôže byť stotožňovaná. Tým menej môže byť preto účelom trestu dosiahnutie odmeny za prácu vo výkone trestu, pokiaľ náleží odsúdenému. Preto osoba, aj keby bola svojou výživou a zaopatrením závislá na odsúdenom a hoci by mala aj záujem na tom, aby dostávala časť odmeny za prácu odsúdeného, nemôže byť považovaná za osobu, ktorá je súdnym výrokom o tom, či odsúdený sa osvedčil alebo nie, priamo dotknutá. Osoba svojou výživou alebo zaopatrením na odsúdenom závislá alebo jej zákonný zástupca by mohli byť priamo dotknuté len opatrením dotýkajúcim sa odmeny za prácu odsúdeného. Takým opatrením ale nie je rozhodnutie súdu podľa § 27 tr. zák. (§ 350 tr. por.) nehládaj nato, že rozhodovanie o opatreniach dotýkajúcich sa odmeny odsúdeného za prácu vo výkone trestu odňatia slobody neprináleží súdu, ale správe nápravného zariadenia.

Sťažnosť podaná manželkou odsúdeného proti uznesenie Ľudového súdu v Spišskej Starej Vsi, ktorým bolo rozhodnuté, že odsúdený sa osvedčil a že preto sa výkon trestu nenariaďuje, bola preto podaná osobou neoprávnenou. Preto krajský súd tým, že jej sťažnosť nezamietol, ale napadnutým uznesením podľa § 163 ods. 1 písm. a/ tr. por. zrušil uznesenie ľudového súdu, porušil zákon v ustanoveniach § 162 ods. 1 písm. b/ a § 163 ods. 1 písm. a/ tr. por.

Bolo preto treba na dôvodnú sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu toto porušenie zákona vysloviť, nezákonné uznesenie krajského súdu zrušiť a sťažnosť manželky odsúdeného, podanú osobou neoprávnenou podľa § 162 ods. 1 písm. b) tr. por. zamietnuť tým viac, že rozhodnutie prvého súdu, že sa odsúdený osvedčil, nie je v rozpore so zákonom.